

STATNÍ ÚSTŘEDNÍ ARCHIV V PRAZE
ZRUŠEN STUPĚŇ UTAJENÍ
Důvod: 490/a NBU/80

TAJNÉ

PhDr. Alena Nešpeltová
Podpis: *hro* Výtisk číslo: 25

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE

50

Č. j.: inf. /03224/ 50
Počet listů: 17
Počet výtisků: 27
Den vydání: 15. prosince 1988

OBSAH

Informace o politické situaci v krajích k 14. prosinci 1988

Stranické orgány a organizace se zabývají realizací závěrů 10. zasedání ústředního výboru KSČ.

Probíhají zasedání krajských, okresních /obvodních/ výborů a jednání členských schůzí strany k úkolům ideologické práce v procesu přestavby hospodářského mechanismu a demokratizace společnosti. Problematika ideologické práce je zde spojována se závěry 7. a 9. zasedání ÚV KSČ. Značná pozornost je věnována především jejich kvalitní přípravě, přičemž jsou využívány nové netradiční formy.

Například středočeský KV KSČ publikoval v krajském deníku Svoboda výtah ze zprávy předsednictva krajského výboru. V průběhu tří dnů bylo na jeho stránkách zveřejněno 40 příspěvků, které na zprávu reagovaly. Dalších 22 příspěvků bylo zasláno přímo krajskému výboru. Náměty pak byly využity k dopracování zprávy předsednictva.

V Západoslovenském kraji vytvořili při přípravě zasedání OV KSS pracovní skupiny složené ze členů orgánů, ideologických komisí a dalšího stranického aktivu. Využity byly besedy a проверки úrovně ideologické práce. Okresní výbory KSS v Komárně, Levicích, Senici a Galantě ve snaze zapojit do přípravy zasedání širší veřejnost vyzvaly v okresních novinách občany, aby se k projednávané problematice vyjádřili. Reakce byla rozdílná. V Komárně dostaly 31 ohlasů, v Levicích 3 a v Galantě žádný. Při přípravě zasedání MěV KSS Košice /Východoslovenský kraj/ byly využity výsledky sociologického průzkumu úrovně a účinnosti ideologické práce v části stranických organizací. Okresní výbor KSČ Trutnov /Východočeský kraj/ zahájil přípravu zasedání prací šesti sekcí. Poznatky získané více jak 160 komunisty byly zapracovány do zprávy, usnesení i dokumentu "Program hlavních úkolů ideologické práce v okrese Trutnov v období přestavby a demokratizace".

Zasedání okresních /obvodních/ výborů strany komplexně posuzují úroveň ideologické práce a stanoví postup jejího zkvalitňování v podmínkách jednotlivých okresů. Kladem je, že do středu pozornosti se daří stavět člověka, jako rozhodujícího činitele současných revolučních přeměn. Zasedání kladou

důraz nejen na rozvoj ideologické práce v okresních /obvodních/ stranických organizacích, ale i na koordinaci ideově výchovného působení společenských organizací, národních výborů, výchovně vzdělávacích institucí. Například okresní výbor KSS ve Svidníku /Východoslovenský kraj/ uložil v tomto směru úkoly předsedům MěV, CZV a ZO KSS, předsedovi ONV, předsedům a tajemníkům okresních výborů společenských organizací. Charakteristickým rysem většiny těchto zasedání je, že ve zprávách předsednictev, usneseníh a značné části diskusních vystoupení se projevuje vzájemná podmíněnost a spjatost přestavby hospodářského mechanismu, stranické a masové politické práce. Zdůrazňují, že realizace závěrů 10. zasedání ÚV KSČ v podmínkách práce okresních /obvodních/ výborů strany musí být nerozlučně spojena s upevňováním jednoty politickoorganizačtorské a ideově výchovné práce strany. Bylo tomu tak například na zasedáníh OV KSČ v Jihočeském, Východočeském a dalších krajích.

Územní stranické orgány upozorňují na rozdílné přístupy základních organizací k projednávání úkolů vyplývajících ze závěrů 10. zasedání ÚV KSČ. Například středočeský KV KSČ uvádí, že pouze část organizací pochopila nutnost rozvíjet formy a metody vlastní práce, prohlubovat jejich účinnost s cílem stát se politickým jádrem pracovního kolektivu. Východočeský krajský výbor konstatuje, že v přístupu ZO KSČ se projevuje řada starých forem a metod práce. Pod vedením vybraného stranického aktivu se v kraji překonává tendence ke kampaňovitosti, všeobsláhlému rozpracovávání apod. Požaduje se od OV KSČ a stranických výborů KSČ při PO ČSD Česká Třebová a Hradec Králové zlepšit znalost situace v jednotlivých základních organizacích a pružněji reagovat na nežádoucí odchylky - projevuje se pomalé reagování na závěry ÚV KSČ, mechanické seznamování s obsahem jednání bez vyvození poučení pro stranickou **organizaci**.

Krajské /městské/ výbory strany uvádějí, že na členských schůzích v měsíci listopadu ještě převažovalo seznamování se závěry zasedání ÚV KSČ s tím, že vlastní opatření budou přijata na prosincových členských schůzích. Z dosavadních poznatků o průběhu jednání členských schůzí k úkolům ideologické práce po 10. zasedání ÚV KSČ vyplývá, že například základní organizace ve Středoslovenském kraji věnovaly mimo jiné pozornost

zkvalitnění názorné agitace. Bylo kritizováno, že se využívá převážně centrálně vydaných materiálů. Neodráží se v ní kritika, chybí adresnost, koncepce. V řadě případů jsou prováděním názorné agitace pověřováni mladí nezkušení soudruzi. Konkrétní postupy ke zkvalitnění ideologické práce a zvýšení její účinnosti přijímají na svých členských schůzích ZO KSS v Západoslovenském kraji. Důraz položily na mobilizaci pracujících k zabezpečení hospodářských úkolů, přičemž se chtějí zaměřit na ty problémy, které pracujícím ztrpčují život. V Jihočeském kraji byly konkrétní materiály přijaty pouze v některých základních organizacích v oblasti nadstavby - Pedagogická fakulta, Jihočeská Pravda, Čs. rozhlas, JČ KNV, KV NF apod. Východočeský KV KSČ pozitivně hodnotí průběh členských schůzí AZNP Kvasiny /okres Rychnov nad Kněžnou/, v Elektro-Praga Hlinsko - ZO č. 1 a 4 /okres Chrudim/. V těchto a dalších organizacích se mimo jiné zaměřili na zvýšení účinnosti práce stranických skupin, prohlubování stranického vlivu na pracovištích, zvýšení informovanosti pracujících o jednání členských schůzí atd.

Městský výbor KSS Bratislava ve zprávě uvádí, že v měsíci listopadu provedly stranické organizace kontrolu plnění závěrů 7. a 9. zasedání ÚV KSČ. Ukázalo se, že v období od těchto zasedání se podařilo dosáhnout některých pozitivních změn v přístupech komunistů k řešení nahromaděných problémů, k prosazování závěrů zasedání do života.

V obvodu Bratislava III spojily stranické orgány a základní organizace tuto kontrolu se skládáním účtů ze své práce. Kladně bylo hodnoceno, že tajemníci obvodního výboru po složení účtů na zasedání OV KSS vystoupili i před komunisty v ZO KSS, které je volily za delegáty na obvodní konferenci. Z dosavadních poznatků vyplývají rozdílné přístupy k chápání této metody stranické práce. Část vedoucích pracovníků vystupovala s obsáhlou informací o činnosti pracovního kolektivu který řídí, což někdy vedlo k hledání chyb a nedostatků u jiných, ne u sebe samých. Byla i taková vystoupení, například v Tesle Bratislava, ve kterých byl charakterizován osobní podíl na dosažených výsledcích. V některých organizacích zazněly názory, že uplatňování této formy je proti lidské povaze a naší mentalitě, že není

lehké vystoupit a sám sebe hodnotit před kolektivem.

Účinnost provedené kontroly plnění závěrů 7. a 9. zasedání ÚV KSČ byla hodnocena na aktivu předsedů ZO KSS v obvodu Bratislava V. Zdůraznili zde potřebu zkvalitnit práci výborů základních organizací i celozávodních výborů strany, přistoupit k přehodnocování práce některých předsedů ZO KSS. Důvodem je, že přes zvýšení obsahové úrovně seminářů, aktivů, prohloubení osobního kontaktu aparátu se stranickými organizacemi se nedaří pozvednout účinnost stranické práce na úroveň požadavků doby.

Obdobně postupují i komunisté v Jihočeském kraji. Kladem je, že se metody skládání účtů daří po volených stranických orgánech a základních organizacích prosazovat i na další stranická jednání. V průběhu listopadu jihočeský krajský výbor KSČ postupně svolal stranické skupiny volených orgánů společenských organizací, na nichž byla formou složení účtů provedena kontrola plnění uložených konkrétních úkolů.

Středočeský krajský výbor informuje, že v ZO KSČ probíhají besedy se členy a kandidáty strany. Většina organizací přistupuje k jejich přípravě odpovědně, hodnocení stranických úkolů je náročnější než v minulých letech. Pozornost se soustřeďuje zejména na plnění stranických usnesení, hospodářských úkolů, zapojení se do vnitrostranického a veřejného života. Pozitivní je, že ubývají formální stranické úkoly. Nově ukládané jsou zaměřeny na aktivizaci členské základny, plnění úkolů plánu, zvyšování vlivu komunistů v okruhu působnosti stranické organizace.

Rozdílné výsledky jsou dosahovány v plnění státního plánu letošního roku. Některé pracovní kolektivy se již vyrovnaly s celoročními úkoly. Např. pracující Dolu českošlovenské armády v okrese Most /Severočeský kraj/ splnili stanovený úkol skrývky nadložních zemin již 28. listopadu 1988. Koncern Hnědouhelné doly a briketárny Sokolov /Západočeský kraj/ se s plánem výroby elektrické energie vyrovnal k 30. listopadu 1988, apod.

V průmyslových podnicích se dále rozvíjí pracovní iniciativa. Ve Středočeském kraji jsou nové závazky uzavírány na překročení produkce žádaných výrobků. Například závod Delícia Hořovice dodá na vnitřní trh nové druhy zboží v hodnotě minimálně 3 mil. Kčs, Pleas Kutná Hora vyrobí nad plán 300 kusů vrchního ošacení a 2 500 kusů dámského prádla, Sklářny Kavalier Sázava dodají navíc 80 tisíc kusů skleněných konvic. Žádoucím směrem je iniciativa orientována i ve Východočeském kraji. Pracující Tvorby Hradec Králové se zavázali zvýšit dodávky do tržních fondů o 3 mil. Kčs. Brigáda socialistické práce z Pleasu Havlíčkův Brod, vedená s. Bláhovou, obohatí předvánoční trh výrobky dodanými nad plán /nátělníky a pánské slipy/ v hodnotě 3 mil. Kčs. Obdobné přístupy se projevují i v dalších krajích.

V celé řadě podniků a závodů se však stanovené úkoly plnit nedaří. Stranické orgány a organizace zde mobilizují pracující k vyrovnání či ke snížení výpadků ve výrobě. Využívány jsou k tomu, mimo jiné, členské a veřejné schůze ZO KSČ. Přijatá usnesení zavazují komunisty ke zvýšené aktivitě a osobnímu příkladu při zabezpečování státního plánu. Přijímána jsou i mimořádná opatření, například ZO KSČ č. 2 ve Škodě Ostrov /Západočeský kraj/ podpořila vyhlášení mimořádné pracovní soboty s cílem splnit letošní úkoly.

Výsledky pracovní iniciativy jsou však mnohde snižovány opožděnými dodávkami surovin a materiálů, ale i nedostatky v řízení. Například hlavní podíl na skluzu ve výrobě zboží za 11 měsíců ve výši 64 200 000 Kčs v ZŤS Považská Bystrica /Středoslovenský kraj/ má neplnění výroby vysokozdvížných vozíků v důsledku nedodaných hydraulických válců z ZŤS Bratislava, opožďování produkce zemědělských přepravních manipulátorů z důvodů nedořešené povrchové úpravy rámů a neplnění speciální výroby. V Drátovnách Hlohovec /Západoslovenský kraj/ je výroba ovlivňována narušením dodávek válcovaného materiálu z Rumunské socialistické republiky a okolností, že teprve 21. 11. 1988 bylo rozhodnuto o dodávce 4 300 tun materiálu z NHKG Kunčice a Třineckých železáren Třinec /dříve nebyly dodávky potvrzeny/. Nedostatek a opožďování dodávek

základního materiálu se projevuje i ve VŽSKG - závod 65 Mostárna Frýdek-Místek /Severomoravský kraj/, v Pozemních stavbách Trnava /Západoslovenský kraj/ a v celé řadě dalších.

Na vážnou situaci v dodavatelskoodběratelských vztazích bylo poukázáno i na jednání předsednictva jihomoravského KV KSČ v Brně dne 1. 12. 1988. Ukazuje se, že podniky nechtějí uzavírat hospodářské smlouvy na výrobky, které jsou pro ně ztrátové. V současné době neexistuje žádný mechanismus, který by je k tomu přinutil. Konkrétní problémy proto řeší KV KSČ přímo prostřednictvím svých oddělení.

Podle poznatků severočeského KV KSČ se zvyšuje počet základních organizací strany, které se nespokojují s tzv. objektivními důvody neplnění, ale hledají subjektivní příčiny. Například na členských schůzích v Jawě Jiříkov, Destě Děčín, TOS Varnsdorf a dalších byli kritizováni komunisté v hospodářském vedení za nedostatky v organizaci práce. Rovněž ve státním podniku Partex Nová Včelnice /Jihočeský kraj/ byly kritice podrobeny dodavatelskoodběratelské vztahy mezi závody uvnitř podniku a nedostatky v organizaci práce brzdící plynulost výroby.

Z důvodu neplnění plánu za 11 měsíců letošního roku jsou pozastavovány výplaty podílů na hospodářských výsledcích. Jen ve Středočeském kraji k tomuto opatření přistoupili v souladu s usnesením vlády ČSSR ve 30 podnicích.

Základní organizace, okresní a krajské výbory upozorňují, že státní plány na rok 1989 jsou stanovovány nadřizenými orgány direktivně, na základě indexové metody. Neberou ohled na reálné možnosti podniků a materiální zajištění výroby. Takto například hodnotí rozepsané plány v Aero Vodochody, TOS Čelákovice, Jawa Týnec, Strojmetal Kamenice a dalších podnicích Středočeského kraje. Ve státním podniku Dopravní stavby Olomouc /Severomoravský kraj/ není plán roku 1989 rovněž zajištěn potřebnými vstupy. Chy-

bí zde 600 tun nafty, 37 000 tun cementu, vážný je i nedostatek betonářské oceli a řeziva. Stranický výbor a rada pracovního kolektivu hledají východisko za účasti OV KSČ a nadřízených hospodářských orgánů. Rozpory v limitech bilancovaných materiálů, v odbytů a v zahraničně ekonomických vztazích signalizuje u řady podniků i MěV KSS Bratislava.

V centru pozornosti stranických orgánů a organizací zůstávájí nadále otázky spojené s přestavbou hospodářského mechanismu. Intenzivně probíhá příprava na ustavení státních podniků k 1. 1. 1989. Důraz je kladen na vytvoření příznivého politického klimatu a organizačních podmínek. Například v okrese Frýdek-Místek /Severomoravský kraj/ probíhají přípravy na volby samosprávných orgánů a ředitelů podniků. Na pomoc jsou vysílány pracovní skupiny složené ze zástupců OV KSČ, ONV a OOR. Obdobně postupují i jinde. V okrese Pardubice /Východočeský kraj/ v této souvislosti kritizují funkcionáři ROH nedostatek informací od Okresní odborové rady a okresních výborů odborových svazů.

Západočeský KV KSČ upozorňuje, že určité problémy s přechodem na státní podniky se projevují u organizací řízených národními výbory. Z jejich strany je kritizováno, že nejsou včas informovány o termínu přechodu na státní podnik.

Předmětem kritiky pracovních kolektivů Severočeského kraje je pomalá realizace změn vnitřních organizačních struktur. Rovněž poznatky stranických orgánů ukazují na liknavý přístup hospodářských pracovníků k přípravě potřebných změn. Například ve státním podniku Jablonecká bižuterie se 11 ze 12 ustavených pracovních skupin omezilo na zdůvodňování opodstatněnosti dosavadního funkčního zařazení technicko-hospodářských pracovníků. Předsednictvo OV KSČ Jablonec nad Nisou proto uložilo komunistům, vedoucím hospodářským pracovníkům státního podniku Jablonecká bižuterie přijmout účinná

opatření k zabezpečení těchto úkolů.

V průmyslových podnicích se intenzivněji než dříve rozvíjí podnikavost. Svědčí o tom například přístup ZTS Olomouc /Severomoravský kraj/. Při respektování zásady vzájemné výhodnosti zde jednají s rakouskými průmyslovými firmami o uzavření licenční a kooperační smlouvy na výrobu slévárenských zařízení. V souvislosti s přechodem na samofinancování roste zájem výrobních organizací o zajištění odbytu svého zboží. Například Spolchemie Ústí nad Labem /Severočeský kraj/ uskutečnila ve dnech 21.-25. listopadu 1988 v obchodním domě Družba v Praze prodejní akci kosmetického zboží vlastní produkce spojenou s průzkumem poptávky po nátěrových a nástřikových hmotách. Průzkum ukázal neopodstatněnost nezájmu Obchodu průmyslovým zbožím o tuto produkci. Spotřebitel o výrobky projevil zájem a Spolchemie uzavřela kontrakty na dodávky nejen s obchodním domem Družba, ale i s dalšími obchodními domy.

Stranické orgány a organizace v zemědělství v souvislosti s přestavbou hospodářského mechanismu v zemědělskopotravinářském komplexu zdůrazňují požadavky na zvýšení pracovní kázně, disciplíny a pořádku s cílem dosáhnout vyšší efektivnosti, intenzity a kvalitu zemědělské výroby a odstranit neopodstatněné rozdíly mezi podniky hospodařícími ve srovnatelných podmínkách. Usilují o změnu stylu a metod stranické práce, o důsledné prosazování závěrů 7., 9. a 10. zasedání ÚV KSČ do života. V zemědělských podnicích Jihočeského kraje jsou již připraveny návrhy stanov, volebních řádů a dalších dokumentů, které jsou v současné době projednávány s pracovními kolektivy. V některých okresech však není ujasněna další perspektiva společných zemědělských podniků. K posouzení této otázky byla například v okrese Jindřichův Hradec ustavena koordinační skupina. V některých případech JZD vznášejí připomínky k zařazení do produkčně ekonomických skupin. Jejich žádosti jsou přehodnocovány.

Pozornost je dále soustředěna na dokončování podzimních prací, zvláště hnojení a orbu. Provádějí se posezónní opravy strojů

a zařízení. V živočišné výrobě jsou plněny dodávky nákupu vepřového a hovězího masa. V Jihočeském kraji se podařilo cílevědomou prací vyrovnat dluh v nákupu mléka. V ostatních krajích problémy v jeho nákupu přetrvávají. Například OV KSS Trnava /Západoslovenský kraj/ upozorňuje na vysoký úhyn krav a telat, nedodržení stavu dojnic a špatnou krmivovou základnu. Z těchto důvodů jednotná zemědělská družstva nenakontrolovala pro rok 1989 více jak 2 800 000 litrů mléka. Chybí i dostatečný zájem o pěstování cukrové řepy. V souvislosti s novými pravidly hospodářského mechanismu je signalizován pokles rentability a u některých zemědělských podniků se jeví nebezpečí, že nebudou schopny samofinancování.

V řadě zemědělských podniků se rychleji prosazují přístupy k využití poznatků vědeckotechnického rozvoje, zlepšovatelského a vynálezeckého hnutí. Například JZD Bouzov a Troubelice v okrese Olomouc /Severomoravský kraj/ navázala hospodářské kontakty s podniky v NDR, PLR a MLR ke společnému řešení problematiky intenzivního využívání moderních technologií při pěstování cukrové řepy, včetně výroby plastických hmot. V tomto okrese sedm jednotných zemědělských družstev s Agropodnikem Litovel pozitivně reagovalo na prohlášení federální vlády směřující k zamezení poškozování životního prostředí cestou širšího využívání kapalných hnojiv a komplexních služeb při zabezpečování výživy rostlin.

Ve Východoslovenském kraji v Potravinářském kombinátu Trebišov přetrvávají problémy v cukrovarnické kampani v důsledku špatného náběhu po jeho rekonstrukci. Podle předběžných odhadů je očekávána ztráta ve výši 30 mil. Kčs. Výpadek ve výrobě a zisku způsobují nejen poruchy na zařízení, ale i to, že řepa je velmi znečištěná a v důsledku nepříznivého počasí dochází k vysokým ztrátám na skládkách. Je konstatováno, že zpracovatelská kapacita nedosahuje parametrů loňského roku a cukrovarnická kampaň **ne-**
bude ukončena ani do konce února 1989. Je nezbytné zabezpečit přesun řepy do dalších cukrovarů. Výrazně se zhoršila kvalita

cukru, část z něho se dá využít jen pro průmyslové účely. Na základě uvedeného stavu vedení podniku a CZV KSS přijímají opatření ke snížení ekonomických dopadů na podnik apod. V okrese Frýdek-Místek /Severomoravský kraj/ v pivovaru Nošovice nadále přetrvává nedostatek lahví. Chybí jich cca 2 mil. kusů.

Se zájmem široké veřejnosti se setkalo vystoupení s.M.Gorbačova na Valném shromáždění OSN dne 7. 12. 1988. Ohlasy z pracovních kolektivů VCHZ a Tesly Pardubice, ze školení předsedů ZO KSČ v okresní politické škole Ústí nad Orlicí /Východočeský kraj/ a dalších ukazují, že občané většinou sledovali přenos projevu s. M. Gorbačova a mají zájem o jeho hlubší prostudování. Dokladem toho je, že v řadě míst byl druhý den ráno vyprodán denní tisk.

V ohlasech je oceňováno, že s. M. Gorbačov v projevu reagoval na potřeby života národů celého světa a zvýraznil kontinuitu mírové politiky Sovětského svazu. Kladně je přijímána otevřenost vystoupení a kritika neudělení vstupního víza J. Arafatovi do USA.

Na pracovištích i mezi ostatními občany se nejvíce diskutuje o otázce přehodnocení početního stavu sovětských vojsk, stažení jejich částí z území ČSSR, NDR a MLR. Ve Východočeském kraji se vyskytly i obavy, zda to neohrozí bezpečnost těchto zemí. V této souvislosti je upozorňováno na informaci v Rudém právu, dle níž SSSR již zlikvidoval více raket než USA. Za hluboce humánní jsou považovány návrhy na zřízení střediska naléhavé ekologické a ekonomické pomoci rozvojovým zemím i další náměty.

V Jihočeském kraji je tento jednostranný akt Sovětského svazu, který není podmiňován podobnými kroky zemí NATO, především USA, chápán jako důkaz dobré vůle v uvolňování napětí a otevřené vojenské politiky. V souvislosti s tím byly položeny dotazy, zda bude zcela zrušeno umístění sovětských vojsk v Boleticích. Zejména mladí lidé se zajímají, zda v případě omezení vojenských sil i u nás, nedojde ke zkrácení základní vojenské služby.

Občané naší republiky vyjadřují různými formami hlubokou účast a solidaritu v souvislosti s tragickými následky zemětřesení

v Arménii. Ve všech krajích trvá iniciativa, ve které je nabízena a zajišťována finanční, materiální i přímá osobní pomoc obyvatelům postižených oblastí.

Pozorně byla také sledována návštěva presidenta Francie F. Mitterranda v Praze. V ohlasech je kladně hodnoceno, že výsledky jednání přispěly k posílení důvěry a bezpečnosti v Evropě a rozšíření hospodářské spolupráce mezi oběma zeměmi. V Jihočeském kraji byly zaznamenány názory, že by se nemělo v tisku hovořit o odvěkém přátelství obou národů s ohledem na Mnichov. Odsouzeny byly i snahy o setkání presidenta s disidenty.

V názorové hladině obyvatelstva jsou pozitivně hodnoceny pracovní návštěvy s. M. Jakeše ve Východočeském a Severočeském kraji. Členové pracovních kolektivů Elektrárny únorového vítězství Počeradý, Dolu Julia Fučíka Bílina, SHD Most, Chemických závodů Litvínov, kteří se měli možnost se soudruhem Jakešem setkat, oceňují, že šlo o návštěvu ryze pracovní, bez zvláštních příprav a velkého doprovodu. Pozitivně byl přijat zájem s. Jakeše nejen o hospodářské výsledky, ale i o otázky pracovního prostředí a realizace sociální politiky. S kladným ohlasem bylo přijato i bezprostřední vystoupení s. Jakeše na shromáždění, že se nevyhýbal diskusím ani k ožehavým otázkám a odpovídal na všechny dotazy.

Kladně je mezi lidmi hodnoceno rovněž vystupování s. L. Adamce a s. F. Pitry. Například v Západočeském kraji jsou oceňovány jejich reálné přístupy k hodnocení a řešení situace, zvláště to, že se "jde do konkrétních problémů" a očekává se, že budou překonány. V ohlasech je i nadále kladně přijímáno opatření vlády ČSSR k zákazu vývozu nedostatkového zboží.

Názorovou hladinu obyvatelstva negativně ovlivňují v současném období zejména přetrvávající problémy v zásobování vnitřního

trhu již známými nedostatkovými druhy zboží. V Praze spotřebitelé hodnotí tuto situaci jako nedostatečnou a horší než v minulých letech. Prohlubují ji i nedostatky v činnosti obchodu a služeb - neúměrné uzavírání prodejen, úroveň obsluhy a zejména "podpultový prodej". Pozitivně je komentováno udělení stranických trestů konkrétním funkcionářům a hospodářským pracovníkům Prahy, odpovědným za nedostatky v zásobování chlebem a pečivem ve dnech 27.-30. října 1988.

Ve Východočeském kraji členové strany poukazují na to, že problémy na vnitřním trhu odvádějí pozornost lidí od stěžejních úkolů, snižují jejich aktivitu, vyvolávají nedůvěru v postup přestavby hospodářského mechanismu a společnosti. Odrazem stávajících nedostatků a nízkého sebevědomí některých komunistů jsou zatím ojedinělé případy žádostí členů strany o zrušení členství, například v ZO KSČ Kara závod 41 a Okresní správa silnic Trutnov. Krajský výbor vede okresní výbor KSČ v Trutnově k vyhodnocení všech souvislostí a přijetí potřebných závěrů. Ze ZO KSČ č. 3 Sušice /Západočeský kraj/ je signalizována nedůvěra občanů ve schopnosti KSČ zlepšit situaci a uskutečnit přestavbu.

V ZO KSČ č. 1 Elitex Ústí nad Orlicí, ZO KSČ č. 4 Orličan Chocẽ /Východočeský kraj/, ale i v dalších, se komunisté pozastavují nad tím, že došlo k uvolnění značných devizových prostředků, ale na zlepšení vánočního trhu se to zatím neprojevuje. Vyskytují se obavy, že obchody uvolní nové zboží teprve po vyprodání starých zásob a ležáků. V okresech Ústí nad Orlicí a Chrudim se objevily fámy o přeplněných skladech. Občané v okrese Hradec Králové kritizují záběry Čs. televize, ukazující plné pulty zboží z prodejen Zeleniny v Praze s tím, že na venkově tomu tak není. Kritizována je i vysoká cena plodů kiwi /jeden kus za 7 Kčs/.

Na vážnou situaci na vnitřním trhu a její vliv na názorovou hladinu upozorňuje v dopise předsednictvo OV KSČ Rokycany /Západočeský kraj/. Kopie je v příloze. V ZO KSČ Škoda Plzeň jsou vznášeny kritické připomínky k tomu, že došlo ke znehodnocení arašidů dovezených z Číny. V Tachově bylo spotřebitelé upozorňováno, že se z obchodů vytrácejí levnější druhy zboží, například montérky,

které stály 90 Kčs se nyní prodávají za 250 Kčs a cena pracovní obuvi se zvýšila z 35 na 100 - 150 Kčs.

Uspokojování spotřebitelské poptávky a v současném období zabezpečení vánočního trhu je v trvalé pozornosti stranických orgánů ve všech krajích. Například v Západočeském kraji jsou mezi odběratelskými a dodavatelskými organizacemi upřesňovány dodávky specifického zboží. Důraz je přitom kladen na osobní jednání s výrobcí spotřebního zboží s cílem naplnění dohodnutých objemů na IV. čtvrtletí tr. Realizovány jsou i mimořádné dovozy z výroby i za cenu zvýšených nákladů. Například ZO KSČ Oděvy Karlovy Vary ovlivnila rozšíření prodejní doby o sobotách a nedělích a přímý rozvoz zboží z centrálního skladu na jednotlivé prodejny. Obchodní dům Prior Ostrov dováží zboží ze Slovenska a Moravy.

V Západoslovenském kraji hledají obchodní organizace možnosti k obohacení vnitřního trhu prostřednictvím výměnných akcí v družebních oblastech. Například na základě uzavřené dohody západoslovenského KNV a Vojvodství Zelená Gora realizovaly obchodní organizace Drobného zboží a Domácích potřeb výměnu zboží v hodnotě téměř 800 000 rublů. Podobně západoslovenské obchodní domy Prior uskutečnily výměnnou akci se Saratovskou oblastí. Touto formou se však nedaří řešit napjatou situaci na vnitřním trhu. Domácí výrobci nepokrývají požadavky obchodních organizací v sortimentu a u některých výrobců ani v objemu.

V některých místech přetrvává náchylnost k fámám i přes řadu vysvětlení v hromadných sdělovacích prostředcích. Například v okresech Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav a Poldi SONP Kladno /Středočeský kraj/ se místy rozšířily fámy o tom, že se připravuje zdražení některých výrobků od 1. 1. 1989. V Poldi SONP Kladno se vyskytly názory, že mimo to bude zvýšeno jízdné u autobusové přepravy ČSAD.

V Západočeském kraji, ale i dalších, byla se zcela opačným účinkem přijata informace, uveřejněná v Čs. televizi o regulačních opatřeních při prodeji některého drogistického zboží a vyvolala jeho zvýšený nákup. V Severočeském kraji začali někteří

spotřebitelé skupovat mimo to i další druhy výrobků z obavy, že nebudou. Vážné problémy způsobuje i nadále nedostatek dámských vložek, při jejichž dodávkách se tvoří fronty a je v uvedeném kraji nevybíravým způsobem kritizován nedostatek tohoto zboží. Ve Východočeském kraji, zejména mezi ženami, přetrvává vyhraněná nespokojenost a kritický pohled na neschopnost obchodních systémů a centrálních orgánů problémy řešit.

V oblasti politického systému je společná pozornost národních výborů a složek NF věnována plnění závazků přijatých k realizaci volebních programů. V okresech rovněž probíhá hodnocení poslanců NV, zaměřené na zkvalitnění jejich činnosti. V zásadě je ve zprávách konstatováno, že jsou prováděna náročně a kriticky. Přispívají k mobilizaci poslanců i k stanovení dalšího diferencovaného postupu v práci s nimi. V Západoslovenském kraji probíhala ve městech a na vesnicích veřejná shromáždění občanů k této problematice. V diskusi bylo nejvíce kritických připomínek orientováno na zásobování, ale také ke kvalitě a sortimentu poskytovaných služeb a ke složitosti vyřizování stavebních povolení.

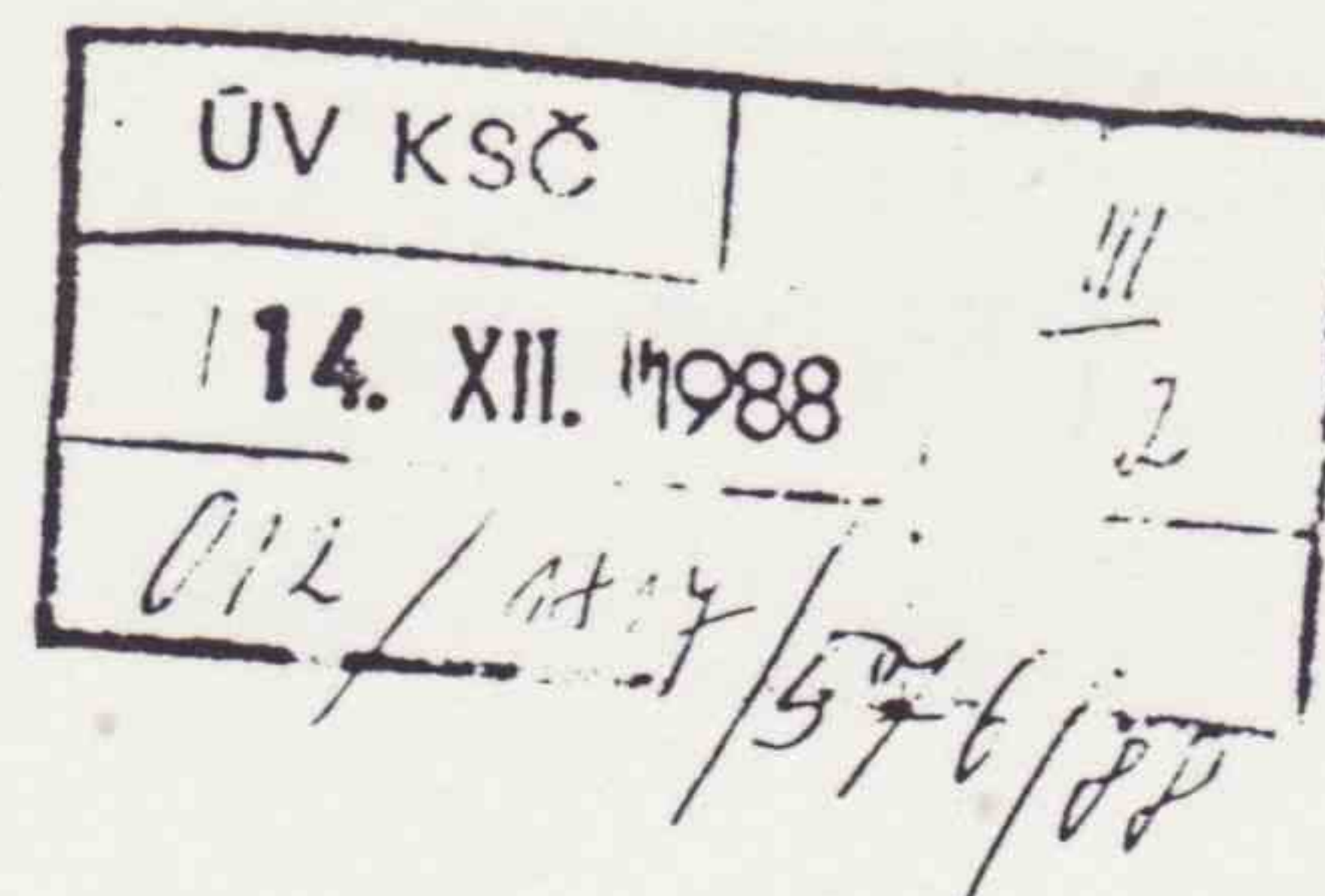
OV KSČ Olomouc /Severomoravský kraj/ uvádí, že komunisté ze čtyř městských a šesti střediskových národních výborů v okrese upozorňují, že jednotlivé odbory národních výborů jsou doslova zahlceny množstvím požadavků a připomínek, což přímo souvisí s procesem demokratizace společnosti. I drobné věci jsou v připomínkách generalizovány a stavěny jako věci zásadního významu /v případech složitého řešení bytových problémů ve městech, subjektivních požadavcích na soukromou výstavbu, ve snaze dostat co nejvíce sociálních dávek apod./.Nejsou řídké případy, kdy předsedové národních výborů musejí provádět osobní zásahy v problémech, kdy občané vyhrožují, když jim nebylo vždy vyhověno.

Čís. jedn. POO II 71/88

Rokycany dne 6. 12. 1988

Věc:

Odbor informací
ÚV KSČP r a h a

Vážení soudruzi,

na zasedání předsednictva OV KSČ v Rokycanech dne 30.11. 1988 byl v rámci hodnocení celkové politické situace v okrese posuzován i stav v zásobování vnitřního trhu. Je zřejmé, že právě do této oblasti se stále koncentruje nejvíce kritických připomínek. Negativně je pracujícími a občany hodnocena především skutečnost, že celá řada druhů zboží chybí na trhu dlouhodobě a převládají názory, že kompetentní orgány nedostatky důsledně neřeší a zlepšení pouze proklamují. Ve vývoji názorové hladiny je patrná vzrůstající nedůvěra v brzké odstranění problémů v zásobování, která se například projevuje v tom, že přes mnohá oficiální stanoviska vládních představitelů jsou mezi lidmi značně rozšířeny různé fámy o připravovaném zdražování, hovoří se o chystaných měnových opatřeních, následně vznikají nákupní horečky apod.

Tyto tendence, které zřejmě nejsou charakteristické jen pro náš okres, byly již naznačeny v pravidelných informacích postupovaných vyšším stranickým orgánům. Přesto se rozhodlo předsednictvo OV KSČ upozornit ÚV KSČ na základě připomínek ze základních organizací na některé jevy, které již tak složitou situaci v zásobování vnitřního trhu ještě zbytečně přiosťřují. Jde především o způsob zveřejňování informací ve sdělovacích prostředcích. Například reportáž v Československé televizi o provádění regulaci prodeje některých druhů zboží v Severočeském kraji vyzněla tak, že bezprostředně po jejím odvysílání došlo v okrese k masovému skupování zubních past, prášků na praní a dalších druhů zboží a bylo nutno přistoupit také k regulaci jeho prodeje. Rovněž rozsáhlá publicita věnovaná devizovým prostředkům pro obohacení předvánočního trhu zbožím z dovozu byla dle našeho názoru neúměrná výslednému efektu. Siroká veřejnost očekávala pod vlivem těchto informací výrazné zlepšení nabídky žádaného zboží, ale situace se zatím nezměnila. Množí se dotazy jak a kde slibovaný dovoz byl realizován.

Předsednictvo OV KSČ v Rokycanech je toho názoru, že působení hromadných sdělovacích prostředků by mělo více přispívat k zmírňování napjaté situace na vnitřním trhu právě nyní v předvánočním období, ukazovat jak se problémy řeší, operativněji reagovat na vznikající fámy a nákupní horečky a nedopustit, aby způsob zveřejňování informací z této oblasti situaci dále nevyhrocoval.

Mít na zřeteli i psychologické aspekty chování našeho spotřebitele, který mnohdy neuváženě hledá v různých informacích pokyny a návod ke svému jednání, které vyústuje v nákupní psychozu.

Se soudružským pozdravem

Č e s t p r á c í !

Radomír Nenádl
vedoucí tajemník
OV KSC Rokycany

